ҐАМСАХУ́РДІА Константіне Симонович (გამსახურდია კონსტანტინე სიმონის ძე; 03(15). 05. 1893, с-ще Абаша Кутаїс. губ., нині місто в Грузії — 17. 07. 1975, Тбілісі) — грузинський письменник і літературознавець. Батько З. Ґамсахурдії. Академік АН Груз. РСР (1944). Після закін. Кутаїс. гімназії (1911) відбув до Німеччини, де навч. у Ляйпциз. і Мюнхен. університетах, закін. філос. факультет Берлін. університету (1919). Того ж року повернувся в Грузію. Від 1922 — ред. ж. «ლომისი» («Ломісі»; друк. орган Академ. СП Грузії, у заснуванні якої Ґ. брав участь). Дебютував зб. лірики і новел «ქვეყანა რომელსაც ვხედავ» («Країна, яку я бачу», 1924) як експресіоніст. Того ж року ви-дав повість «ზარები გრიგალში» («Дзвони у бурі»). 1926 заарешт. органами ОГПУ, засудж. на 10 р. Покарання відбував на Соловках (РФ), 1927 достроково звільн. Автор новел на соц.-морал. теми «მკვდართან შეხვედრა» («Зустріч з мертвим», 1919), «ტაბუ» («Табу», 1925–27), «ქოსაგახუ» («Невдалий Ґаху»), «ხოგაის მინდია» («Хоґаїв Міндія»; обидві — 1927–29); експресіоніст. повістей «ლილე» («Ліл», 1922), «ქალის რძე» («Жіноче молоко», 1929). Нац.-громадян. пафосом пройняті новели «ფოტო გრაფი» («Фотограф», 1919), «მშვენიერება» («Краса», 1922) та перший роман Ґ. «დიონისოს ლიმილი» («Посмішка Діонісія», 1925). Періоду колективізації в Грузії присвятив трилогію «მთვარის მოტაცება» («Викрадення місяця», 1935–36). До відображення тогочас. дійсності Ґ. звернувся в романі «ვაზის ყვავილობა» («Цвітіння лози», 1955). Серед творів на істор. тематику — роман «დიდოსტატის კონსტანტინეს მარჯვენა» («Правиця великого майстра», 1939; Державна премія Грузії ім. Ш. Руставелі, 1964) про будівництво собору Светицховелі (символ духовно-морал. та естет. ідеалів груз. народу), історію Грузії 11 ст.; тетралогія «დავით აღმაშენებელი» («Давид Будівник», 1942–62), в якій відображено не лише істор.-політ. ситуацію в країні 11–12 ст., але й нац.-реліг. та військ. життя тогочас. Близького Сходу. Враження від подорожі Україною 1930 відтворив у есе «უკრაინის ფემიდი» («Українська Феміда», 1931). Листувався з П. Тичиною, був знайомий з плеядою укр. митців. Автор низки есе про життєвий і творчий шлях груз., вірм., рос., зх.-європ., а також укр. (М. Гоголь, М. Бажан) письменників. Переклав груз. мовою «Божественну комедію» Данте, «Страждання молодого Вертера» Й. Ґете, поезії В. Вітмена та ін. Т. Шевченку присвятив ст. «დაუმარცხებელი რაინდი» («Нескорений лицар», 1964). Твори Ґ. перекладено багатьма мовами народів світу, зокрема й українською (О. Мушкудіані, О. Пархомовська, З. Самійленкова, О. Синиченко, Р. Чилачава). Видав зібр. «კრიტიკული სტატიები» («Критичні статті», т. 1–2, 1956–59), «რჩეული თხზულებანი» («Вибрані твори», т. 1–8, 1958–67), «თხზულებათა ათტომეული» («Зібрання творів», т. 1–10, 1973–75; усі — Тбілісі).

Основні твори

укр. перекл. – Вкрадений місяць // Рад. літ-ра. 1936. № 4–7; Безсмертя. К., 1968; Правиця великого майстра. К., 1971; Українська Феміда: Есе // Київ. 2005. № 4; рос. перекл. – Собрание сочинений. Т. 1–8. Тбилиси, 1972–81; Десница великого мастера. Москва, 1991.

Рекомендована література

1. (Жгенти Б. Константіне Ґамсахурдіа. Тбілісі, 1967); <img

src="images/article_images/G/Gamsahurdia K/im36.png" /> (Шушаніа Е. Е. Творчий шлях Константіне Ґамсахурдіа. Тбілісі, 1970);   (Мдзінарашвілі Д. І. Константіне Ґамсахурдіа. Тбілісі, 1983); Сигуа С. И. Миф и логика. Структура прозы Константинэ Гамсахурдиа. Тбилиси, 1984;

2. Чілачава Р. Великий майстер Константіне // Київ. 2005. № 4.

О. Н. Мушкудіані

Бібліографічний опис:
Ґамсахурдіа Константіне Симонович / О. Н. Мушкудіані // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: https://esu.com.ua/article-25491

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).